

## 1968 – ett händelserikt år

1968 drog en kraftfull radikaliseringsvåg fram över världen. Radikaliseringen tog sig många olika uttryck, en del mycket spektakulära (som Tetoffensiven i Vietnam, Majupproret i Frankrike, studentrevolten i Mexiko m fl), medan andra verkade mer i det fördolda men var ändå mycket viktiga.

För en översikt över radikaliseringen, dess orsaker, uttryck och konsekvenser utifrån ett svenskt perspektiv (och med särskild tyngdpunkt på hur radikaliseringen visade sig på kulturens område, dvs litteratur, musik, konst m m), se [1968 - när allt var i rörelse](#) av Kjell Östberg. För en kortare, mer översiktlig redogörelse för 68-vänsterns uppgång och fall, se Anders Hagströms artikel [60-talsradikaliseringen: Föräldrauppror eller revolution?](#)

På marxistarkivet vill vi spegla denna utveckling på ett så brett och mångsidigt sätt som möjligt. Därför kommer vi under året att lägga ut mycket material om de viktigaste händelserna och då utifrån många olika synvinklar, men givetvis främst ”från vänster”.

Nedan följer en uppräknig av viktiga händelser under 1968, med länkar till de böcker, artiklar och dokument som finns på marxistarkivet. Listan kommer att uppdateras efterhand.

### 1. Utomeuropeiska händelser

#### Vietnam: Tetoffensiven (januari)

[Tet-offensiven](#) av Pierre Rousset (*artikel*)

Se även [Indokina](#) (med undermenyer) där du hittar många texter som rör Vietnam, Kambodja m m

#### USA: Kraftigt uppsving för Black Power-rörelsen

[Malcolm X och den svarta rörelsens historia](#) av Anders Hagström (*artikel*)

#### Kina: Kulturrevolutionen inne på sitt tredje år

[Resolution om "kulturrevolutionen"](#) från Fjärde Internationalens 9:e världskongress 1969.

[Kulturrevolutionen vid Kinas universitet](#) av Nee-Collier. Behandlar kulturrevolutionen under de första åren vid två kinesiska universitet (skrivet 1967-68)

[Maos kulturrevolution](#) av Harald Munthe-Kaas och John Gittings (från 1969)

### 2. Europa

#### Frankrike: Majrevolten

[Det nya avantgardet](#) av Ernest Mandel (*artikel*) Om studentrevoltens orsaker.

[Från studentoroligheter till en proletär socialistisk revolution](#) av Pierre Frank (*artikel*)

[Maj 1968, en generalrepetition](#) av Bensaid & Weber (*bok*) Den politiskt mest djupgående redogörelsen för majrevolten och dess för- och efterspel som finns på svenska

[Franska Revolutionen maj-juni 1968](#) (*bok*) Dokumentsamling, med bl a många intressanta intervjuer.

[Frankrike -68 – Kampen fortsätter](#) (*bok*) Dokumentsamling, med många flygblad, uttalanden, tal m m. Presenteras i kronologisk ordning.

[Revolution! Frankrike 1968](#) av Patrick Seale och Maureen McConville (*bok*). Två brittiska journalister som var i Paris under hela förloppet beskriver engagerat upproret.

[Den stora resningen i Frankrike](#) (*artikel*) ur den maoistiska tidskriften *Marxistiskt Forum*

[Om maj -68 i Frankrike](#) (*artiklar*) ur tidskriften *Clarté*

[Tidskriften Kommentar om maj-68 och efteråt](#) (*artiklar*)

[Från ungdomsuppror till generalstrejk - Maj -68](#) (artikel) av Anders Hagström Artikeln tar även kortfattat upp utvecklingen efteråt (fram till idag, år 2008)

[Vart har all vrede tagit vägen?](#) (artikel) Tariq Ali blickar (2008) tillbaka på 1968

### **Tjeckoslovakien: "Prag-våren" och Sovjetunionens invasion**

[Prag i skuggan av Moskva](#) (bok från 1976) En historik över det tjeckoslovakiska samhällets och kommunistpartiets historia från 1920-talet fram till "reform-kommunismens" nederlag.

#### **Bakgrund:**

[Artur London: Bekännelsen](#) (bok från 1968) En initierad redogörelse för den så kallade Slánský-rättegången. Denna skådeprocess, som hölls 1952, spelade stor roll för utvecklingen i Tjeckoslovakien.

[Den fjättrade sanningen](#) (bok) av Marian Šlingova, hustru till Otto Šling, en av de dödsdömda vid Slánský-processen.

[I centralkommitténs hemliga arkiv – Sanningen om Slánskýprocessen](#) (recension). Om en bok av sekreteraren i den tjeckoslovakiska kommission som utredde denna process.

[Slánský-rättegångens maskineri](#) av Martin Fahlgren (artikel)

#### **1968 och efteråt:**

[En vår som aldrig upphör](#) av Anna Libera (artikel)

[Pragvåren 1968: Tjeckoslovakiens förrådade möjlighet](#) av Anders Hagström (artikel)

[Reform Ockupation – Tjeckoslovakien 1968](#) (utdrag ur bok)

[Nils Lalander \(red\): Socialism med mänskligt ansikte](#) (bok) Dokumentsamling

[Det är dags att välja sida - Kommunisterna & Tjeckoslovakien](#) (bok) Dokumentsamling och debattinlägg av Åke Eriksson

[Fjärde internationalen \(FI\) om Tjeckoslovakien 1968](#) Dokument. Även utdrag ur ett tal av Fidel Castro (som stödde den sovjetledda invasionen) ingår.

[Hilding Hagberg m fl: Om Tjeckoslovakien "i Marx-Lenins anda"](#) Dokumentsamling.

[Håkan Blomqvist: Socialismens sista sommar](#) (artikel)

[Zdenek Hejzlar: Pragvåren 1968](#) (artikel från 1978)

### **3. Sverige**

#### **Vietnamrörelsen stärks**

[Vietnamrörelsen](#) Omfattande samling av texter (böcker, artiklar, dokument)

[Dokument: FNL-rörelsen i Sverige 1965-1968](#) "Officiell" historik antagen av De Förenade FNL-gruppernas kongress 21-23.6 1968

#### **Rebellrörelsen i KFml/Clarté/FNL-rörelsen**

[Om rebellrörelsen i Sverige](#) (bl a en artikel ur reportageboken *FNL i Sverige*)

#### **Demonstration mot Davis Cup-match mellan Sverige och Rhodesia i Båstad**

#### **Kårhusockupationen i Stockholm**

[Kårhusockupationen](#) av Claes Fredelius (artikel)